خراسان
WWW.KHORASANONLIN.IR
• شنبه، ۶ اردیبهشت ۱۴۰۴
• شماره ۲۱۷۵۲
• ۲۷ شوال ۱۴۴۶
• ۲۶ آوریل ۲۰۲۵

دیدگاه

صابر گل عنبری
info@khorasannews.com

بستر منطقه‌ای برجام ۲!

مذاکرات میان ایران و آمریکا این بار بر خلاف دوران اوباما در شرایط منطقه‌ای متفاوتی شروع شده است. وقتی برجام ۲۰۱۵ امضا شد، بستر منطقه‌ای کاملا نامساعد بود و جنگ‌های نیابتی و گاه مستقیم در اوج بود که حمله به سفارت عربستان و به تبع آن قطعی روابط، این فضا را تشدید کرد. از این رو، وقتی ترامپ در ۲۰۱۶ به قدرت رسید، ریاض و ابوظبی به همراه اسرائیل گمشده خود را یافتند و با لابی گری، ترامپ را به خروج از برجام و اجرای وعده‌اش متقاعد کردند و راهبرد سیاست فشار حداکثری کلید خورد. اما ترامپ در ژانویه ۲۰۲۵ به قدرت بازگشت و اکنون شرایط خاورمیانه بسیار متفاوت از دوره قبل است. البته این شرایط می‌تواند کارکردی دوگانه داشته باشد؛ هم می‌تواند مشوق پیگیری فشار حداکثری و تشدید آن علیه ایران باشد و هم تسهیل گر مذاکره و توافق. مشوق تشدید فشار حداکثری به دلیل فروکاست نقش منطقه‌ای ایران در نتیجه تحولات چند ماه اخیر در سوریه، لبنان و تا حدود زیادی عراق، فی نفسه می‌تواند طرف آمریکایی را برای فشار بیشتر و خودداری از عجله در مذاکره و توافق وسوسه کند اما به نظر می‌رسد که عوامل تسهیل گر مذاکره و توافق میان ایران و آمریکا نقش پررنگ‌تری دارند. در راس این متغیرها خود ترامپ و عجله او برای مذاکره و توافق با ایران قرار دارد. کاتالیزور دیگر این است که شکافی عمیق میان مثلث اسرائیل، عربستان و امارات در لابی گری مشترک علیه تهران رخ داده است. کما این که به صورت جداگانه هم ریاض نه تنها بر خلاف چهار سال اول ترامپ علیه مذاکره و توافق با ایران در آمریکا لابی گری نمی کند، بلکه مشوق مذاکره و توافق دو طرف آمریکایی و ایرانی نیز هست. اما این چرخش ریاض را نباید دوری از آمریکا و تلاش برای همکاری با تهران علیه سیاست‌های واشنگتن دانست که اگر این طور بود، شاهد حداقل همکاری مشترک برای توقف جنگ غزه می‌بودیم اما هیچ تحرک جدی شکل نگرفت. ریاض چند سالی است که معطوف به چشم انداز کلان توسعه و طرح‌های بلندپروازانه بن سلمان و تجربه یک دهه اخیر به ویژه جنگ یمن، راهبرد روابط خارجی متوازن با شرق و غرب، تنش‌زدایی در روابط منطقه‌ای خود ابتدا با محور قطر و ترکیه و سپس با ایران را در پیش گرفته است. عربستان در دوره ملک عبدا... به جنگ آمریکا علیه ایران متمایل بود اما در این دوره بنا به الزامات پرونده‌های پیش گفته با چنین جنگی نظر به تبعات منطقه‌ای ویرانگر آن، مخالف است. آشتی با ایران در این چارچوب رخ داد و در کنار آن هم حمله هفتم اکتبر حماس و جنگ نسل کشی در غزه پروژه عادی سازی روابط میان عربستان و اسرائیل را دست کم به تعویق انداخت و مانع همکاری نزدیک و هم افزایی میان دو طرف شد و همین خود اسرائیل را در مواجهه با شرایط کنونی تنها گذاشته است. البته با وضعیت پیش آمده در سوریه، لبنان، عراق و دست بالا پیدا کردن عربستان در این ساحات، اختلافات منطقه‌ای تهران و ریاض هم به شکل جدی کاهش یافته است. تثبیت چنین وضعیتی و پیامدهای منطقه‌ای سنگین گزینه جایگزین شکست دیپلماسی میان آمریکا و ایران، می‌طلبد که عربستان بر خلاف اسرائیل خواهان موفقیت این روند باشد. اما کاتالیزور دیگر مذاکرات، بحران داخلی نتانیاهو ناشی از باتلاق غزه است که قدرت مانور و تحرک او را در فشار بر دولت آمریکا در پرونده ایران کاهش داده است. اسرائیل اکنون با شکاف داخلی عمیق و بی سابقه و لاغر شدن نهاد قدرت در مقابل فربه شدن فردگرایی مستبدانه نتانیاهو مواجه است. همین وضعیت باعث شده است که منافع کلان اسرائیل قربانی منافع شخصی نخست وزیر آن شود که تمام هم و غمش ماندن در قدرت است و لو به قیمت کنار آمدن با دیپلماسی جدید آمریکا با ایران. به این علت هم اساسا نمی‌خواهد خود را در تقابل با ترامپ قرار دهد. از این رو هم از روزی که مذاکرات شروع شده، بی بی بر خلاف گذشته عملا سکوت کرده است. با وجود اهمیت عوامل تسهیل گر منطقه‌ای پیش گفته در مذاکرات ایران و آمریکا اما عامل تعیین کننده همان متغیر ترامپی است که تاکنون پیشران شروع مذاکرات و پیشبرد آن بوده است و باید دید این رویکرد او تا پایان ادامه می‌یابد یا... لکن یک احتمال و لو ضعیف را نباید از نظر دور داشت و آن هم این که با توجه به پیچیدگی شخصیت ترامپ بعید نیست که در لحظه‌ای مشخص در جریان مذاکرات دست اسرائیل را برای انجام حمله‌ای بسیار محدود یا خرابکاری بزرگی باز بگذارد. اما چه زمانی؟ احتمالا وقتی مذاکرات در آستانه توافق نهایی قرار گیرد که هم از توافق تقریبا آماده به عنوان اهرمی برای مهار و اکنش تهران استفاده و هم تصویر دیگری از توافق از موضع قدرت ساخته شود. مسئله دیگر این که به احتمال زیاد مذاکره و توافق احتمالی با ایران بخشی از پروژه خاورمیانه‌ای ترامپ است که عادی سازی روابط میان اسرائیل و عربستان نیز بخشی از آن است.

نگاهداری: ۶۳.۱ درصد از مردم به آینده ایران امیدوار هستند

بابک نگاهداری رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس از پیمایش صورت گرفته در موسسه افکارسنجی ملت در دی ماه ۱۴۰۳ در خصوص تصویر ایران آینده خبر داد و درباره نتایج آن گفت: در این پیمایش ۷۶.۷ درصد از مردم وضعیت فعلی قدرت نظامی کشور را خوب یا خیلی خوب ارزیابی می کنند و در کنار آن ۶۳.۴ درصد از مردم نیز معتقدند در ۲۰ سال آینده وضعیت قدرت نظامی کشور بهتر می‌شود. وی با بیان این که براساس نتایج این نظرسنجی، ۷۶.۱ درصد از مردم، وضعیت علم و فناوری کشور را خوب یا خیلی خوب عنوان کرده‌اند، تصریح کرد: ۶۸.۷ درصد از مردم معتقد هستند که وضعیت علم و فناوری در ۲۰ سال آینده در کشور بهتر خواهد شد. رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس، توضیح داد: براساس نظرسنجی موسسه افکارسنجی ملت، بیش از نیمی از مردم یعنی حدود ۵۵ درصد، وضعیت فعلی بهداشت و درمان کشور را خوب یا خیلی خوب ارزیابی می کنند. نگاهداری با بیان این که نیمی از مردم در این نظرسنجی وضعیت فعلی آزادی‌های اجتماعی را خوب یا خیلی خوب دانسته‌اند، یادآور شد: نتایج این نظرسنجی نشان می‌دهد بیش از ۷۰ درصد مردم در خصوص این که اگر هنگام تولد این امکان وجود داشت که شخص خودش کشور محل تولدش را انتخاب کند، عنوان کرده‌اند که همچنان ایران را به عنوان محل تولد خود انتخاب می کنند. وی افزود: براساس این نظرسنجی ۶۳.۱ درصد از مردم به آینده کشور امیدوار هستند.

رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت:

توقف عملیات ساخت‌وساز در میانکاله توسط رئیس جمهور فوق‌العاده بود

رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت گفت: اقدام رئیس جمهور پزشکیان مبنی بر توقف عملیات ساخت‌وساز در میانکاله فوق‌العاده بود و یک تصویر دیگری از چهره زیبای رئیس جمهور نمایان شد. به گزارش مهر، الیاس حضرتی اظهار کرد: از دید من که قبل از این که عضو هیئت دولت باشم، روزنامه‌نگار هستم و مسائل و مباحث را دنبال می کنم و شاید ده‌ها مقاله و گزارش و یادداشت در روزنامه اعتماد درباره موضوعات محیط‌زیستی کار کردیم، اقدام رئیس جمهور پزشکیان مبنی بر توقف عملیات ساخت‌وساز در میانکاله فوق‌العاده بود. رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت درباره جزئیات این موضوع ادامه داد: در جلسه سوم اردیبهشت هیئت دولت گزارشی را رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست در خصوص آخرین وضعیت ساخت و ساز پتروشیمی در میانکاله ارائه داد که دوباره فعال شده است و آثار زیانباری برای محیط‌زیست آن منطقه در پی دارد، آن زمین در سازمان جهانی ثبت شده است. بعد از آن آقای پزشکیان بلافاصله به استاندار مازندران دستور داد که همین الان دستور توقف عملیات را صادر کند و استاندار مازندران نیز همان موقع دستور رئیس جمهور را اجرا کرد و به معاونت حقوقی دستور داده شد که تا یک شنبه مسائل حقوقی و مصوباتی را که دولت از قبل دارد، برای لغو آن اقدام کند و به هیئت دولت برای حل قضیه ارجاع شود.

«کریدورهای ایران»؛ کلید صادرات معدنی افغانستان

مسیرهای ریلی و مرزی ایران، نه تنها فرصت‌های اقتصادی جدید برای افغانستان ایجاد می‌کند، بلکه بر آینده ثبات سیاسی و تعاملات منطقه‌ای این کشور نیز تاثیرگذار خواهد بود

گروه بین الملل- حکومت طالبان که پس از به‌دست گرفتن قدرت در افغانستان در آگوست ۲۰۲۱ با انزوای بین المللی، تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی روبه رو شده، اکنون بیش از هر زمان دیگری به مسیرهای ترانزیتی برای حفظ ارتباط با جهان و تقویت اقتصاد خود نیازمند است. در این میان، کریدورهای ترانزیتی ایران یکی از معدود گزینه‌های عملی و قابل اتکا برای کابل محسوب می‌شود که به مهم‌ترین شریان حیاتی اقتصادی کابل تبدیل شده‌اند. به همین منظور هیئتی از وزارت حمل‌ونقل و هوانوردی حکومت طالبان در روزهای اخیر به ریاست رئیس برنامه و تحقیق این وزارت، برای بررسی توسعه زیرساخت‌های ترانزیتی به ایران سفر کرده است. هدف از این سفر، بررسی میدانی و شناسایی زمین برای توسعه وسایل ترانزیتی و تقویت همکاری‌های حمل و نقل میان دو کشور عنوان شده است. بر اساس بیانیه وزارت حمل‌ونقل حکومت طالبان، این سفر بخشی از تلاش‌ها برای بهبود ظرفیت‌های ترانزیتی، تسهیل جریان وسایط باربری و ارتقای همکاری‌های منطقه‌ای در بخش ترانسپورت است. مقام‌های این وزارت گفته‌اند که قرار است هیئت اعزامی با مسئولان ایرانی در خصوص توسعه زیرساخت‌های مشترک ترانزیتی و افزایش سطح خدمات در گذرگاه‌های مرزی نیز گفت‌وگو کنند. وزارت حمل‌ونقل افغانستان ابراز امیدواری کرده که این سفر زمینه‌ساز توافقات عملی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک در بخش حمل‌ونقل جاده‌ای میان افغانستان و ایران باشد. پیش از آن نیز هیئت اقتصادی شامل استاندار خراسان جنوبی و مسئولان ارشد وزارت راه و شهرسازی به ریاست معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت خارجه ایران به استان‌های غربی افغانستان از جمله هرات و فراه سفر و با مقامات محلی دیدار کردند. اسماعیل بقایی سخنگوی وزارت خارجه ایران، هدف از این سفر را آگاهی از آخرین وضعیت ظرفیت‌های صنعتی و تجاری در این منطقه و بررسی راه‌های گسترش روابط بین دو کشور اعلام کرده بود. همچنین، هفته گذشته «صدراعظم عثمانی»، معاون وزارت کشاورزی حکومت طالبان و علیرضا بیگدلی سفیر ایران در کابل، بر گسترش همکاری دو جانبه در زمینه های کشاورزی، دامداری، تبادل فناوری، صادرات و سرمایه‌گذاری تأکید کردند و راه‌های ارتقای روابط اقتصادی و تجاری میان دو کشور همسایه را مورد ارزیابی قرار دادند.

اهمیت راه‌های ترانزیتی ایران برای افغانستان

افغانستان به عنوان کشوری محصور در خشکی و تحت تحریم‌های بین المللی، با چالش‌های جدی در صادرات منابع معدنی و کالاهای خود مواجه است و برای رهایی از این حصار جغرافیایی به ظرفیت‌های همسایگان چشم دوخته است. حکومت طالبان می‌تواند با استفاده از مسیرهای ریلی ایران، صادرات سنگ آهن، مس، لیتیوم و دیگر منابع غنی افغانستان را افزایش داده و بخشی از نیازهای درآمدی خود را بدون وابستگی مستقیم به نهادهای غربی تأمین کند. به دلیل تحریم‌ها، افغانستان در جذب سرمایه گذاری خارجی برای بخش معدن با مشکل مواجه شده و ایجاد درآمد سریع از طریق صادرات را ضروری کرده، اما بدون دسترسی مستقیم به آب‌های آزاد، نمی‌تواند اهداف خود را محقق کند. ایران با داشتن مرزهای طولانی مشترک با افغانستان و زیرساخت‌های ریلی، جاده‌ای و بندری پیشرفته، از جمله بندر چابهار، مسیری مناسب را برای صادرات منابع معدنی، محصولات کشاورزی و سایر کالاهای افغانستان به بازارهای جهانی فراهم می کند. راه‌آهن خواف–هرات به عنوان یک پروژه راهبردی می‌تواند دسترسی افغانستان به شبکه‌های حمل‌ونقل بین المللی ایران و فراتر از آن، تا بنادر جنوبی ایران در خلیج فارس را ممکن سازد. مسیرهای ریلی ایران، راهی مستقیم و مقرون به صرفه به بازارهای جهانی فراهم کرده و افغانستان را از مسیرهای طولانی‌تر و پرچالش‌تر پاکستان بی‌نیاز می‌سازد. برای حکومت طالبان، این گذرگاه‌ها تنها یک گزینه ساده نیستند، بلکه یک ضرورت حیاتی به شمار می‌روند. زیرساخت‌های ریلی ایران در نقاط مرزی هم اکنون جابه‌جایی کالا را تسهیل کرده و با توسعه شبکه‌های ریلی، انتقال کالاها بین آسیای مرکزی، افغانستان و ایران ارزان‌تر خواهد شد. وابستگی روزافزون افغانستان به مسیرهای ایرانی، پیامدهای راهبردی مهمی نیز به همراه دارد. افغانستان با گره زدن اقتصاد خود به شبکه ترانزیتی ایران، به شکلی ناخواسته پیوندهای اقتصادی و سیاسی خود با تهران را تعمیق می‌بخشد. این روند می‌تواند توازن منطقه‌ای را دگرگون کند، به‌ویژه در شرایطی که قدرت‌های غربی به دنبال انزوای دیپلماتیک طالبان هستند. از آنجا که هر گونه اختلال در این مسیرها می‌تواند اقتصاد شکننده افغانستان را با بحران‌های بیشتری مواجه کند، طالبان به طور فزاینده‌ای به توسعه و تقویت روابط اقتصادی و ترانزیتی با تهران وابسته شده است. ایران با وجود فشار تحریم‌های آمریکا، همچنان شبکه‌ای گسترده از مسیرهای تجاری فعال دارد که می‌تواند به عنوان یک فرصت برای کابل عمل کند. انعطاف‌پذیری ایران در مواجهه با تحریم‌ها، توانسته بستری نسبتا پایدار برای عبور کالاها فراهم کند، موضوعی که برای حکومتی مانند طالبان که در شرایط انزوای جهانی به سر می‌برد، اهمیت مضاعفی دارد. این مزیت‌ها باعث شده که حکومت طالبان به شکل فزاینده‌ای به ایران به عنوان شریان حیاتی اقتصادی نگاه کند و در برنامه‌های اقتصادی و تجاری خود بر توسعه این همکاری‌ها تمرکز ویژه‌ای داشته باشد.

کمک به افزایش مشروعیت طالبان

افزون بر مزیت‌های اقتصادی، بهره‌گیری از کریدورهای ترانزیتی ایران می‌تواند در سطح سیاسی نیز به طالبان کمک کند تا جایگاه خود را به عنوان حکومتی که قادر به مدیریت تجارت خارجی و تعامل اقتصادی است، تقویت کند. این امر می‌تواند مشروعیت داخلی طالبان را در میان طبقات تجاری و اقتصادی افغانستان افزایش دهد و به تثبیت نسبی این حکومت در داخل کشور بینجامد. از این رو، همکاری ترانزیتی با ایران برای حکومت طالبان صرفاً یک انتخاب اقتصادی نیست بلکه ابزاری برای تقویت مشروعیت داخلی و افزایش قدرت مانور در مذاکرات سیاسی با دیگر کشورهاست. همچنین، ایجاد فرصت‌های تجاری از طریق این مسیرهای ترانزیتی می‌تواند به بهبود نسبی شرایط اقتصادی افغانستان، اشتغال‌زایی و افزایش درآمدهای ارزی منجر شود که همگی برای بقای حکومت طالبان حیاتی‌اند. به رغم موانع ژئوپلیتیک، در صورت مدیریت مؤثر، همکاری ترانزیتی ایران و افغانستان به توسعه مناطق شرقی ایران و غرب افغانستان و افزایش مبادلات تجاری کمک کرده و می‌تواند به سنگ‌بنای تجارت منطقه‌ای تبدیل شود که به نفع هر دو کشور خواهد بود. با این حال، طالبان برای بهره‌گیری مؤثر از این فرصت، نیاز به همکاری مستمر با ایران، تضمین امنیت مسیرهای ترانزیتی و ایجاد سازوکارهای گمرکی و لجستیکی کارآمد دارد. بدون این تدابیر، هر گونه استفاده از مسیرهای ایران ممکن است با اختلالات امنیتی یا ناکارآمدی‌های ساختاری مواجه شود که نه تنها سودی به همراه نخواهد داشت، بلکه هزینه‌های سیاسی و اقتصادی بیشتری نیز تحمیل خواهد کرد. در مجموع، زیرساخت‌های ترانزیتی ایران برای افغانستان تنها یک نیاز تجاری نیستند، بلکه به ستون راهبردی آینده اقتصادی و تحرک سیاسی این کشور تبدیل شده‌اند. توانایی طالبان برای صادرات معادن و واردات کالاهای ضروری، هر روز بیش از پیش به پایداری و توسعه این گذرگاه‌ها وابسته می‌شود، وابستگی که بدون شک آینده معادلات اقتصادی و ژئوپلیتیکی منطقه را تحت تاثیر قرار خواهد داد. بنابراین، مسیرهای ریلی و مرزی ایران، نه تنها فرصت‌های اقتصادی جدید برای افغانستان ایجاد می کند، بلکه بر آینده ثبات سیاسی و تعاملات منطقه‌ای این کشور نیز تاثیرگذار خواهد بود.

جناب حجت الاسلام
حاج محمد حسین ایزدی
با نهایت تاسف و تاثر از فوت **پدر** شما آگاه شدیم . مراتب تسلیت مارا بپذیرید و ما را در غم خود شریک بدانید .
بجستان – خاکسار و علیشاهی
۱۲۱۲۸۰

خاندان محترم الستی و بهرامی
جناب آقای نذیر الستی
با نهایت تاسف و تأثر درگذشت **مادرعزیزتان** را
از صمیم قلب تسلیت عرض نموده،
برای آن مرحومه غفران واسعه الهی و برای سایر بازماندگان محترم صبر جزیل مسئلت دارم.
امیر هاتف – دبی

۱۲۱۳۹۵

جناب آقای حسن قاسمی
خاندان محترم ماندگاری
ارتحال ملکوتی خیر نیک اندیش
حاج غلامعلی ماندگاری
راتسلیت عرض مینماییم. روح بلندش با کروبیان محشور باد.
خانواده زنده یادحاج شعبانعلی شاهی
۱۲۱۱۷۰

دو سال از سفر بی بازگشت پدر و همسری مهربان،
«محمدنوجوان»
گذشت. روزهای دلتنگی‌مان را به یاد خوبی‌ها و مهربانی‌هایش سپری می‌کنیم.
روحش شاد و یادش گرامی
همسر و فرزندان
۱۲۱۳۲۲

در سومین سال هجران ابدی
همسر و پدر گرامی مان
زنده یاد مرحوم
مهدی شیخ الاسلامی
یاد و خاطره اش را گرامی می داریم.
روحش شاد و در آرامش باد.
ستاره عارف – فیروزه شیخ الاسلامی
۱۲۰۸۳۷

طلا عزیزم
خانواده محترم الستی
درگذشت **مادر گرامیتان** را تسلیت میگوییم و برایتان صبر آرزومندیم.
فریبا وحمید مولا
۱۲۱۱۴۵

نذیر عزیز
خاندان محترم الستی و بهرامی
مصیبت وارده را به شما تسلیت عرض نموده وشادی روح آن مرحومه را از خداوند متعال خواستارم.
نوید حسینیان
۱۲۱۳۲۸

خاندان محترم الستی
دوست عزیزمان طلا جان
درگذشت **مادر عزیزت** را تسلیت می گوییم ودر غمت شریکیم .
سارا و ساناز حسنی
۱۲۱۱۴۶

جناب آقای نذیر الستی
خاندان محترم الستی و بهرامی
مصیبت وارده را خدمت شما دوست گرامی و خانواده محترم تسلیت عرض مینمایم.
امیررضا خطیب زاده
۱۲۱۳۲۹

WWW.۳۷۰۱۰.IR
آسان ترین راه سفارش آگهی ترحیم و تسلیت

سفارش آنلاین
امکان ارسال عکس
دریافت فاکتور
استفاده از متن های پیشنهادی
تلفن تماس بخش پشتیبانی
۳۷۰۰۹۹۱۴